

Izhaja vsake sredo. — Naročnina: za celo leto 30 Din., za pol leta 15 Din., za inozemstvo za celo leto 50 Din. — Inserati po tarifu. — Pismenim vprašanjem naj se priloži znamko za odgovor. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. — Plača in toži se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Zveza slovenskih zadrug

V ponedeljek, 18. t. m. se je vršil v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani redni letni občni zbor »Zveze slovenskih zadrug«, tretje najmočnejše združene zveze v Jugoslaviji.

Od 312 zadrug, ki jih ima Zveza sedaj, se je udeležilo občnega zbora po svojih zastopnikih 215 zadrug. Iz te lepe udeležbe se jasno zrcali zanimanje zadrug za svojo matico ter hotenje za poglobitvijo združnega dela.

Predsednik g. ing. Franc Zupančič je predvsem pozdravil zastopnika bana, kmetijskega inšpektorja g. ing. Zidanška, nato pa vse delegate. Po pozdravu je predsednik predlagal udanostno brzojavko kralju in pozdravne brzojavke predsedniku vlade generalu Živkoviću, ministru poljedelstva in banu dr. Marušiču, ki so jih zborovalci sprejeli z največjim navdušenjem; nato je predsednik nadaljeval:

Poročilo predsednika.

»Pretečeno leto je naše združništvo doživelo notranje silno ojačenje z združitvijo dveh njenih komponent v čvrsto neokrnjeno rezultanto. Ta združitev se je izvršila baš v času, ko nam je najbolj potrebno skupno in solidarno delo. Saj preživljamo težko gospodarsko krizo, kakoršne se pojavljajo le poredkoma. Živimo v izjemnih prilikah in združništvo je poseglo tudi po izrednih merah in sredstvih, da to krizo kolikor mogoče lažje preboli in jo po možnosti olajša.

Naše podoželje se jezi in tarna nad kmetijsko krizo. Pritožuje se kmet, obrtnik in delavec. Pri tem se pač vsak dobro zaveda, da to ni lokalna, nego splošna gospodarska kriza. Svest si je zadrugar tudi, da mora biti v izrednih prilikah tudi gospodarstvo izredno dobro in da nam je štednja v vseh smereh naravnost ukazana. Nobenih posebnih želja ne smemo imeti in biti moramo povsem skromni. Ljudje so tudi v resnici pričeli štediti in celo še več ko štediti. Saj si ne nabavljajo nič nepotrebnega in celo onega ne, kar nujno potrebujejo. Pri vsem tem pa je dostikrat polna kašča, polni hlevi, polna vinska klet itd. Ljudstvo pa je v mučnih skrbeh, ker nima komu prodati svojih pridelkov, najmanj pa za pravo vrednost. Ljudstvo trpi, štedi in si želi predvsem, da se izravna cena onih potrebščin, ki jih mora kupovati, s cenami kmetijskih proizvodov. Če bi se to zgodilo, bi se kriza vsaj deloma ublažila in ne bi bila tako težka in mučna kakor je.

Najbolj je danes brezdvomno prizadet naš kmet. Ze lansko leto smo ugotovili občutno nazadovanje cen kmetijskim pridelkom. To nazadovanje pa je, zavzelo v zadnjem času take dimenzije, da je postalo kmetijstvo na celi črti pasivno. Poljski pridelki, živina, prašiči, vino, les itd., vse je padlo v smešno nizko ceno. Kdor ima prihranke, jih je primoran dvigati, kdor pa je zadolžen, ta se še bolj potaplja v dolg. Vse to nas navdaja s težko skrbjo in to še posebno, ker bridko občutimo, da vrhu tega izgublamo še trg za trgov. Po svojem položaju smo Slovenci v prvem redu navezani na nemški in ita-

lijanski trg. Zanimarjali pa smo že od nekdanj francoski trg, ki ga pa moramo pridobiti. Danes je posebne važnosti, da posvetimo temu vprašanju več pažnje. Tozadevno ima poleg naše vlade tudi naše združništvo važno nalogo pred seboj.

Nujna potreba je tudi, da vlada z zakonom regulira obrestno mero vseh denarnih zavodov v državi. Zalostno je dejstvo, da se od pasivnega kmeta danes vzame tudi po 12%. Tu imamo novo važno nalogo našega združništva. Z dobrim vzgledom mora naprej za znižanje obrestne mere, ki je nujno in neizogibno. S tega vidika moramo iskreno pozdraviti zakon o stabilizaciji dinarja. S tem je podana možnost za močan pritok tujega denarja na naš trg. Ta pritok denarja iz inozemstva bo brez dvoma ugodno vplival na znižanje obrestne mere tudi pri nas.

Svoj govor je predsednik zaključil z izrazi veselja ob najetju stabilizacijskega posojila, ki bo gotovo omililo gospodarsko krizo.

Po govoru predsednika, ki so ga zborovalci sprejeli z največjim odobravanjem, je spregovoril zastopnik bana, kmetijski inšpektor gospod ing. Zidanšek, ki je prinesel pozdrave zadržanega bana ter zagotovil Zvezi nadaljno podporo banske uprave in ji želel mnogo uspeha.

Poročilo ravnatelja Fr. Trčka.

»Najvažnejši dogodek in obenem velik uspeh našega lanskega dela predstavlja pridružitve organizacije celjske Zadrugne Zveze. To vprašanje smo obravnavali z malimi presledki ves čas po vojni. Težke gospodarske razmere zadnjih let so dokončno prepričale zadrugne delavce, da bomo mogli čedalje bolj potrebno združno delo poglobiti in razširiti le, če ga bomo kolikor mogoče osredotočili in enotno usmerili. Združitev teh dveh Zvez je pospešilo dalje tudi dejstvo, da ste imeli enak idejni in gospodarski program.

Po kratkih pogajanjih obeh uprav, ki so se vršila lansko spomlad, smo izvršili sredi leta prenos poslov celjske Zveze na našo Zvezo. Prestopilo je 127 zdravih in delujočih zadrug. Nekatero zadrugo pa so že prenehale delovati in bodo likvidirale z Zvezo vred. Dalje smo prevzeli uradnike, inventar in knjižnico. Od ostalih premoženjskih delov smo prevzeli 64 milijonov dinarjev vlog in 58 milijonov dinarjev dobro zavarovanih kreditov. Do letošnjega občnega zbora sta zastopala zadrugo celjske Zveze v naši upravi predsednik in podpredsednik likvidacijskega odbora dr. Josip Zdolšek in dr. Milan Gorišek.

Z združitvijo Zvez je odstranjen razcep iz leta 1907. Ustvarjena je pa tudi enotna in močna združna organizacija. Kronano pa je bilo to delo zadnje dni, ko je ban g. dr. Marušič nakazal visoko podporo, s katero bomo lahko pokrili večji del gmotnih žrtev, ki so jih doprinesle zadrugo bivše celjske Zveze o priliki sanacije iste. Naj bosta g. ban in kr. vlada, ki

Sestanek dveh kraljev na Donavi

Dne 4. t. m. sta se sešla Nj. Vel. kralj Aleksander in kralj Karol na Donavi na ladji kralja Aleksandra.

je podporo odobrila, prepričana, da jima bo tisoče prizadetih slovenskih zadrugarjev dokazalo svojo hvaležnost z intenzivnejšim in požrtvovalnejšim delom za dvig narodnega blagostanja.

Poleg gori imenovanih 127 zadrug je pristopila lansko leto k naši Zvezi tudi 21 novih zadrug, ki so bile ustanovljene z našim sodelovanjem. Od starih zadrug jih je odpadlo 6, večina vsled likvidacije. Koncem leta smo imeli 304 zadrug, od teh 147 kreditnih, 17 nabavnih in prodajnih, 22 mlekarjskih, 23 živinorejskih in pašniških, 15 kmetijskih strojnih, 22 elektrarniških, 10 obrtniških, 15 stavbinskih in naselbinskih, 8 vodovodnih zadrug itd.

Dasi še niso gotova letna poročila vseh zadrug za lansko leto, vendar lahko rečemo, da so v zvezi s težkim časom primerno napredovale. Statistika za leto 1929 nam kaže, da so imele vse zadrug 69.439 članov, 3.141 milijonov denarnega prometa, ki je narasel od leta 1928 za 129 milijonov dinarjev. Dalje so imele 604 milijone dinarjev hranilnih vlog, ki so narastle od prejšnjega leta za 87.4 milijone dinarjev, 517.5 milijonov dinarjev danih kreditov, katerih narastek napram prejšnjemu letu znaša 71.6 milijonov dinarjev. Lastno premoženje (rezervni zakladi in deleži) pa je znašalo 46.8 milijonov dinarjev in se je dvignilo od prejšnjega leta za 4.2 milijona dinarjev.

Kreditne zadrug so tudi lani delovale najbolj uspešno. Dolgoletna praksa in utrjena poslovna načela varujejo te vrste zadrug tudi v najslabših časih pred večjimi pretreslaji. Vendar je bil lansko leto prirastek vlog sorazmerno nižji kot prejšnja leta. Leta 1928 so znašale 526.7 milijonov dinarjev, predlansko leto 604

milijone dinarjev, lansko leto pa računamo, da so dosegle 650 milijonov dinarjev. Posojila so narasla sorazmerno veliko bolj. Leta 1928 so znašala 445,5 milijonov dinarjev, predlansko leto 517,5 milijonov dinarjev, lani pa so že prekoračila 575 milijonov dinarjev. Obrestna mera za vloge je znašala na deželi 5 do 6%, v trgih in mestih tudi do 7%, v manj razvitem Prekmurju pa celo 8%. Silna gospodarska kriza na deželi se najbolj zrcali pri dviganju hranilnih vlog in v čedalje večjem zadolževanju. Ta proces se je začel v izrednejši meri že leta 1929 in traja neprestano dalje, v spomladanskih in poletnih mesecih pa se celo zaostruje, tako da številnim zadrugam grozi likvidacija. To je tudi glavni vzrok, da obrestna mera na deželi ni nazadovala v istem razmerju kot pri bankah. Vendar polagoma popušča. V prihodnje bo moralo zadružništvo tudi glede obrestne mere uspešneje prednjačiti kakor zadnja leta, zakaj ono ni poklicano, da samo pospešuje štednjo in nudi svojemu članstvu potreben kredit, temveč je njegova bistvena dolžnost tudi ta, da pospešuje socialno pravičnost. Sprjazniti se bo moralo s predovjno prakso, ko je delalo s pol-do en procentno obrestno razliko.

Mlekarske zadruga so prvo polletje zelo trpele radi zastoja mlečne trgovine. Zaloge so rastle, cene pa nazadovale. Da pri nas še ni prave nadprodukcije mleka in mlečnih izdelkov, najbolj dokazuje dejstvo, da so bile ob koncu leta zaloge skoraj prazne, cene pa so zopet rastle. Razume se, da se morajo prilagoditi cene svetovnemu trgu in da bo morala biti kvaliteta izdelkov po okusu konsumenta. Tu namreč tiči glavni vzrok periodičnih kriz našega mlekarstva.

Z našim sodelovanjem so si lani ustanovile vse slovenske mlekarske zadruga »Centralno mlekarsko društvo«, ki naj vodi produkcijo in skrbi za ugodnejše vnovčenje mleka in njegovih izdelkov. Ponovno opozarjamo konservativnejše zadruga, da izboljšujejo svojo tehnično opremo ter dvigajo sposobnost za izdelavo prvovrstnega blaga, sicer kmalu ne bodo mogle več vzdržati konkurence s tujim blagom in kriza bo čedalje hujša. Lani so prejela od članov okrog 1.900.000 litrov mleka in izdelale iz njega okrog 75.000 kg trdega sira, 6000 kg masla, ostalo mleko pa so prodale v nepredelanem stanju. Produkcija je torej nekoliko napredovala. Članom so plačevale mleko po 1,50 Din do 2 Din za kilogram, sir pa so prodajale po 18 do 28 Din za kilogram. Cene so torej znatno nazadovale, vendar ne pod svetovno pariteto. Najnižje so bile sredi leta.

Blagovne zadruga, zlasti one za vnovčevanje kmetijskih pridelkov, še vedno trpe vsled vzrokov, ki smo jih navajali v prejšnjih poročilih. Kakor je bilo opetovano dokazano, da je zadruga vnovčevanje eno izmed sredstev, ki naj leči krizo kmetijstva, vendar v tej smeri doslej nismo mogli zabeležiti večjega napredka.

Elektrarniške in kmetijsko-strojne zadruga so tudi lani živahno delovale. Kmetovalci čedalje bolj spoznavajo koristi strojnega dela. Težava je le, ker nimajo dovolj kapitala za nabavo strojev, ki so zelo dragi. Važne bodo postale električne razvodne zadruga, ko se bo pričel izvrševati obsežen banovinski elektrifikacijski program. Vendar je treba pospeševati ustanavljanje strojnih zadrug, ker strojno delo tudi srednjemu in malemu kmetovalcu do polovice poceni, skrajša in olajša delo.

Živinorejske in pašne zadruga delujejo kolikor pač morejo spričo neugodnih predpogojev. Pašne uspešno izkoriščajo planine, kolikor so jih dobile od agrarne reforme in srenjskih odborov, za večje melioracije pa jim manjkajo denarna sredstva. Živinorejske pa so se začele hitreje razvijati po izdaji novega zakona o pospeševanju živinoreje. Prej ko slej pa je glavni predpogoj za uspešen razvoj te vrste zadrug, da se naš kmetovalec strokovno bolj izobrazi in se mu vcepi smisel za selekcijo živine.

Vodovodne zadruga so bile prej izjemen pojav, po objavi zakona o sanaciji vasi, kateremu so sledila tudi znatna gmotna sredstva iz javnih blagajn, pa so se pričele tudi te hitro ustanovljati. Samo z našim sodelovanjem je bilo lani ustanovljenih 5 zadrug. Ustanavljanje se letos nadaljuje.

Vinarske in sadjarske zadruga se še vedno ne morejo razviti, to največ radi pomanjkanja gmotnih sredstev in smisla vinogradnikov za skupno predelavo in vnovčevanje pridelka. Treba jim bo pomagati na noge z izdatnejšimi javnimi podporami. Izboljšanje pričakujemo tudi od »Izvozne zadruga jugoslovanskih vin v Mariboru«, ki so jo lansko leto ustanovile vinarske in kletarske zadruga kot svojo izvozno centralo. Dosedanje skušnje so pokazale, da prav pri teh zadrugah ne pridemo naprej s polovičarsko organizacijo in malimi sredstvi. Zato bo treba posnemati inozemske vzglede in opremiti zadruga z vsemi tehničnimi pripomočki ter jim iz javnih sredstev nuditi vsaj večji del začetnega investicijskega kapitala.

V zadruga tečaj smo poslali in gmotno podpirali 12 učencev, ki bodo sodelovali pri zadrugah. Tako se polagoma ustvarja kader zadruga delavcev. Žal le, da gredo v ta tečaj rajši oni mladeniči, ki ne nameravajo ostati doma. Zato ponovno kličemo našemu kmetu in obrtniku: dajta v šolo svoje sinove-naslednike, da bodo mogli vzdržati v težkem boju za obstanek! Da se bosta mogla kmetovalec in obrtnik uspešno posluževati zadruga oblike v vseh gospodarskih panogah, bo treba zadruga šolo razširiti in predvsem poglobiti pouk o kupčijstvu in kmetijski tehnologiji. Posebno in zelo pereče poglavje tvori zadruga vzgoja naše podeželske inteligence. Pouk o zadrugaštvu je treba vpeljati na vseh nižjih in srednjih strokovnih šolah, zlasti tudi na učiteljsku in to ne kot postranski, temveč kot glavni predmet.

Sodelovali smo pri ustanovitvi »Privilegirane delniške družbe za izvoz deželnih pridelkov v Beogradu« in subskribirali za Din 30.000 delnic, t. j. toliko, kolikor je odgovarjalo našim interesom in našim sredstvom. Prav tako smo sodelovali pri končni redakciji načrta novega zadruga zakona, ki pa je zopet nekje običal. Upamo, da bomo vendar dobili v doglednem času enoten zakon, ki bo odgovarjal zadrugašnim idejnim načelom in praktičnim interesom.

Pridružili smo se tudi klicu, naj vlada izda zakon o ustanovitvi kmetijskih zbornic ter izrazili naše mnenje o načrtu zakona, ki nam je bil v jeseni poslan v izjavo. Za propagiranje zadruga misli in obdarovanje zadrugašnikov in vlagateljev smo sporazumno z zadrugami izdali velik stenski in mali žepni zadrugašni koledar v 11.400 izvodih.

»Zadrugašni vestnik« smo izdajali enkrat na mesec v obsegu ene tiskovne pole. 128 zadrug smo revidirali.

Denarno poslovanje Zveze je tudi lani napredovalo, to največ radi prevzema denarnih poslov celjske Zveze. Zadruga so ves čas od začetka pomladi pa do zime bile primorane, več dvigati kakor so mogle nalagati. Zato smo izčrpali tudi kredit pri Narodni banki, ki nam ga je konečno dovolila. Vendar smo skozi vse leto lahko vzdržali zadostno likvidnost.

Denarni promet je znašal lani 365,767.835 Din in je torej narasel od prejšnjega leta za Din 60,675.254. Vloge zadrug na tekočem računu so se dvignile na Din 28,752.018. Porast znaša Din 5,239.079. Lastno premoženje (rezervni zakladi in deleži) je narastlo od Din 592.255,40 na Din 788.486,63, torej na nove deleže in predlanski dobiček.

Krediti so narastli od Din 19,851.575,41 na Din 23,803.323,91. Ker so nekatere zadruga vrnile višje stare kredite, smo vzlic neugodnim razmeram lahko podelili zadrugam precej novih kreditov. Pri dovoljevanju kreditov smo v prvi vrsti skrbeli, da je bila Zveza stalno dovolj likvidna in da krediti popolnoma zavarovani.

Stanje naloženega denarja pri drugih denarnih zavodih je znašala Din 4,121.770 in se je podvojilo napram prejšnjemu letu. Med vrednostnimi papirji v znesku Din 1,047.934 je dve tretjini državnega investicijskega posojila, ostalo so pa delnice Narodne banke, Privilegirane agrarne banke, Privilegirane društva za izvoz deželnih pridelkov in Tovarne za dušik v Rušah. Vsi papirji se dobro rentirajo in so bili bilancirani po kurzni ceni ob koncu leta.

Kot končno višjo postavko izkazuje bilanca lastno hišo v vrednosti Din 1,041.334, ki nam ne nudi samo lastnega krova, temveč so tudi rezerve v njej najvarnejše naložene.

Čistega dobička izkazuje bilanca samo dinarjev 45.578,35. Ta znesek pač najjasneje dokazuje, da smo res delali le za zadruga.

Prepričani smo, da zadruga popolnoma uvidevajo, da stori Zveza svojo dolžnost, saj jim je samo z izposlovanjem davčnih, taksnih in poštninskih ugodnosti prihranila na leto nekaj milijonov dinarjev. Zato pričakujemo, da bodo v bodoče še izdatnejše podpirale njeno delo zanje s tem, da ji bomo nudile vsa odvišna denarna sredstva in da bodo poslovale samo potom nje.

»Vsi za enega — eden za vse!«

Predsednik nadzorstva gospod Müller, župan v Črnomlju, je poročal v imenu nadzorstva, da je isto parkrat temeljito pregledalo poslovanje Zveze in našlo, da je v polnem redu, tako kar se tiče varovanja poslovnih načel, kakor tudi glede varnosti posameznih premoženjskih delov, zlasti kreditov.

Občni zbor je brez debate soglasno in z odobravanjem odobril vsa poročila.

Volitev uprave.

Soglasno so bili izvoljeni v načelstvo Zveze za dobo treh let dosedanji člani istega: **ing. Franc Zupančič** iz Ljubljane, **dr. Janko Kersnik** iz Ljubljane, **ban dr. Drago Marušič**, **Stanko Lenarčič** iz Nove vasi, **Ivan Pipan** iz St. Vida, **Lovro Sušnik** iz Škofje Loke. Nanovo pa so bili izvoljeni kot predstavniki bivše celjske Zveze: **dr. Milan Gorišek** iz St. Lenarta v Slov. gorah, **ravnatelj dr. Josip Komljanec** iz Ptuj in **dr. Josip Zdolšek** iz Brežic.

V nadzorstvo je bil izvoljen namesto izstopivšega **Matije Brezovarja g. Hinko Šumer** iz Šmarja pri Jelšah.

Pri slučajnostih so bili stavljeni in sprejeti nekateri predlogi internega značaja, s katerimi se bo cela organizacija za bodočnost še bolj utrdila in usposobila za nadaljno trdo delo, ki še čaka naše zadrugašništvo.

Občni zbor Zadrugašne Zveze v Celju v likvidaciji.

Takoj za tem se je vršil občni zbor likvidirajoče celjske Zveze, ki je odobril poročilo o dosedanjem ugodnem poteku likvidacije ter zlasti z velikim zadovoljstvom vzel na znanje, da je ban dr. Marušič naklonil izdatno subvencijo za popolno sanacijo zgube, ki jo je utrpela Zveza pri Slavenski banki. Razume se, da je občni zbor izrekel toplo zahvalo g. banu, kraljevski vladi in upravi Zveze slovenskih zadrug za izposlovanje odnosno podeljeno subvencijo.

GAZELA TERPENTINOVO MILO JE ZA VSE, TUDI ZA NAJFINEJŠE TKANINE
Zahtevajte ga pri Vašem trgovcu!

Kmetijske zbornice dobimo

V petek, dne 15. maja, so iz Beograda uradno sporočili sledeče: »Od ponedeljka do srede je bila v ministruvstvu za kmetijstvo širša konferenca pod predsedništvom predsednika oddelka za agrarno politiko ministruvstva za kmetijstvo dr. Velimirja Stojkovića. Na konferenci so razpravljali o zakonskem načrtu o kmetijski zbornici ter o zakonskem načrtu o srednjih in nižjih kmetijskih šolah in posebnih zimskih tečajih. Konferencam so razen načelnikov in referentov ministruvstva prisostvovali referenti banskih uprav, predstavniki poljedelskih fakultet v Beogradu in Zagrebu in Glavne združne zveze ter ravnatelj nižjih in srednjih kmetijskih šol. Konferenca je končala svoje delo z uspehom.

Po zakonskem načrtu o kmetijski zbornici so predvideni v vseh občinah kmetijski odbori, delegati teh odborov sestavljajo sreske odbore, delegati sreskih odborov pa banovinsko kmetijsko zbornico. Tako bo v državi devet kmetijskih zbornic, za koordinacijo dela banovinskih zbornic pa se ustanovi v Beogradu glavna kmetijska zbornica. Ustanovitve kmetijskih zbornic ne sme nalagati ljudstvu nikakih novih finančnih obremenitev. Kar se tiče kmetijskega poduka, so predvideni razen srednjih in nižjih kmetijskih šol tudi petmesečni zimski tečaji za dobo dveh let. Predvideni so še posebni tečaji za vinogradništvo, mlekarstvo, gospodinjstvo itd., kakor bodo zahtevale krajevne prilike.«

Novi zakon o kmetijskih zbornicah bo pomenil, ko bo uresničen, za napredek kmetijskega stanu brez dvoma velik napredek, kajti z njim bodo dobili tudi kmetje svoje stanovsko zastopstvo, kakor ga imajo že skoro vsi drugi stanovi.

Svoja stanovska zastopstva so imeli doslej trgovci, obrtniki in industrijci v Zbornicah za trgovino, obrt in industrijo. Delavci imajo svoje Delavske zbornice, zdravniki in odvetniki imajo svoje Zdravniške oziroma Odvetniške zbornice.

Pomen vseh naštetih zbornic res da ni posebno velik, ker imajo le pravico posvetovanja, nimajo pa njihovi sklepi izvršne moči, razen kolikor se ti sklepi tičejo njihovega notranjega delokroga, toda tudi posvetovalen glas je nekaj vreden, zlasti če sede v zbornicah razboriti in pametni ljudje, ki se znajo osebno uveljaviti.

Naglasiti pa moramo pri tej priliki, da Zbornice vseh vrst niso nikakor strokovna društva ali strokovne organizacije, ampak so stanovski zastopi, ki imajo prav svojevrsten delokrog. To razmerje se da za naš primer najbolje pojasniti z razmerjem naše Kmetijske družbe do bodoče naše Kmetijske zbornice.

Kmetijska družba je v glavnem strokovni zastop. Stvar Kmetijske družbe je, da podpira in pospešuje kmetijstvo v »tehničnem« oziru, t. j. da skrbi n. pr. za dobra semena, da skrbi za plemensko živino, da nabavlja za svoje člane kmetijske stroje in da skrbi za pouk v dobrem in umnem kmetijstvu zlasti z izdajanjem strokovnih časopisov in knjig. Kmetijska družba je torej v prvi vrsti strokovna ali »tehnična« organizacija.

Poleg strokovne ali tehnične strani pa zanima vsak stan tudi njegova veljava in njegovo razmerje do drugih stanov in pa njegovo razmerje do celote (države, dežele). Za kmeta n. pr. ni važno samo to, ali bo sadil fižol te ali one vrste, ampak kmeta zanima tudi to, če bo na izvoz in prodajo kakšnega pridelka postavljena kakšna carina ali ne. Dalje kmeta ne zanima samo vprašanje, ali je za njegov okoliš boljša montafonska ali pincgavska pasma, ampak ga zanima tudi to, ali

Vaša koža Vam bo hvaležna...

ako jo negujete z Elida Favorit milom. Obilna mehka pena Elida Favorit mila prekrasno čisti kožo in jo napravi nežno vonjajočo in svežo. Plemenit izraz dobi Vaša polt, ako jo negujete z Elida Favorit milom.

ELIDA Favorit MILO

bo država podpirala bolj veleposestnike ali male kmete; ali bo pospeševala privatno trgovino ali združništvo? Vsa taka in podobna vprašanja pa so »politična« in zato razločujejo tudi pri kmetih dve strani kmetijskih organizacij: strokovno ali tehnično (kakor je Kmetijska družba) in pa agrarno-politično. Bodoča Kmetijska zbornica bo agrarno-politična organizacija, ki se ne bo pečala s preiskavo raznih semen, ampak z odnošaji in z ureditvijo odnošajev kmetijskega stanu do drugih stanov oziroma do celote.

Važnost te organizacije oziroma ustanove bo tem večja, če bo obvezna, kar bo pač morala biti, če hoče doseči svoj namen v polni meri. V tej organizaciji bodo morali biti vsi kmetje včlanjeni in to bo brez dvoma jako dobra šola za utrjevanje kmetijske skupnosti, kmetijske sloge in kmetijske stanovske zavesti.

Vsak zaveden kmet je naročnik KMETIJSKE MATICE.

Pri številnih težkočah ženskega spola povzroči naravna »Franz-Josef«-grenčica najboljše olajšavo. Spričevala klinik za ženske bolezni dokazujejo, da se vporablja zelo milo odvajajoča »Franz-Josef«-voda posebno pri porodnicah z izbornim uspehom. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mladina

Tiskovni odsek celjskega pododbora Zveze kmetijskih fantov in deklet je zboroval preteklo nedeljo v Celju. Podrobno je razmotrival vprašanje organizacije kmetijskega tiska in storil v tem pravcu tudi konkretne sklepe. Zborovanja, ki je bilo dobro obiskano, so se kot poročevalci udeležili tudi za »Kmetijski list« tov. Mravlje, za Kmetijsko Matico tov. Tomšič za »Grudo« ter »Zvezo kmetijskih fantov in deklet« tov. Schauer. Upamo, da bodo udeleženci vse sklepe požrtvovalno izvršili in tako ojačili organizacijo kmetijskega tiska. — Sledila je nato seja pododbora, ki je razpravljala o tekmi koscev, ki jo priredi Zveza prihodnji mesec za najboljše kosce vseh naših društev. Brezdvomno je celjski pododbor tudi pri tej priliki pokazal, da se svoje naloge zaveda in jo tudi vrši; uspehi ne bodo izostali.

Samo še en mesec je čas, da se prijavite za člana Kmetijske Matice in plačate članarino v znesku Din 20.—, za kar boste prejeli na jesen 4 lepe in koristne knjige! Posebno na dve knjigi opozarjamo vsakega gospodarja: na knjigo o davkih in na knjigo v združništvu! Naročite!

Po svetu

VAŽNO ZASEDANJE DRUŠTVA NARODOV V ŽENEVI.

V Ženevi zborujejo zopet državniki onih držav, ki so zastopane v Društvu narodov. Letošnje zborovanje ima dalekosežen pomen za nadaljni razvoj evropske, pa tudi svetovne politike.

Evropa je namreč danes tako razcepljena in razkosana, kakor menda še nikdar v zgodovini ni bila. Ko so l. 1918. sklepali mir v Versaillesu, so zmagovite države pač imele najboljšo voljo in namen, preurediti Evropo tako, da bi kolikor mogoče odstranili vse spore med narodi in državami in da bi tako celo Evropo pomirili. Danes, po 11. letih, pa kažejo izkušnje, da tega cilja zmagovalci niso dosegli, pač pa se je pokazalo veliko število novih političnih in gospodarskih težav, ki so trajen vir vedno novih sporov in neprilik.

Najhujša nadloga, ki v enaki meri zelo resno ogroža srednjo in zapadno Evropo, je silna gospodarska kriza in njena posledica — brezposelnost. Ta je občutna posebno v Nemčiji in v Avstriji. Da se reši nevarnosti gospodarskega in finančnega poloma, na drugi strani pa tudi iz političnih ozirov, sta se Avstrija in Nemčija nedavno odločili za važen korak, namreč za sklep carinske zveze med obema državama, s pripombo, da se tej zvezi lahko priključi tudi vsaka druga država. Ta pripomba naj bi služila kot neko opravičilo, da carinska zveza ni naperjena proti nobeni drugi državi ali državni skupini, ampak da je čisto v smislu prizadevanja za ustvaritev »Zveze evropskih držav« (Pan-evrope).

Ker pa je jasno na prvi pogled, da bi v nemško-avstrijskem bloku imela prvo besedo vsekakor Nemčija kot najmočnejša država, je razumljivo, da je naletel nemški poskus na hud odpor, zlasti na Francoskem in na Češkem, pa tudi v Italiji. V Angliji je odpor sicer nekaj manjši, nekaj ga je pa tudi. To silno nasprotje naj bi poskusilo sedanje zasedanje Društva narodov spraviti kako v sklad.

Na sejah, kar jih je bilo doslej, so se pojavili trije načrti za preureditev Evrope. Prvi načrt so predložili Nemci, drugega Francozi, tretjega pa Italija; manjši načrt, ki naj bi Avstrijo odtrgal od Nemčije in jo izpremenil po primeru Švice v nevtralnno državo, je predložil češkoslovaški minister dr. Beneš.

Vsi ti načrti so izdelani do podrobnosti; veliko vprašanje pa je, če se bodo dali ti načrti tako zediniti, da bi bili vsi zadovoljni. Dosedanji izgledi na to niso posebno ugodni, ker se naravno nihče noče kar tako odreči raznim koristim, ki jih uživa sedaj.

O podrobnih načrtih, zlasti kolikor se tičejo rešitve agrarnega vprašanja, bomo poročali posebej.

Društva, organizacije itd., ki imajo za letošnjo pomlad predvidene svoje kongrese in slične prireditve, prosi uprava ljubljanskega velesejma, da iste postavijo v čas letošnjega XI. velesejma od 30. maja do 8. junija. Svoje sklepe naj društva sporoče naravnost upravi velesejma, ki jim bo šla v vsakem oziru na roko.

Čevljarški mojstri si zamorejo na letošnjem XI. velesejmu v Ljubljani od 30. maja do 8. junija nabaviti vse, kar rabijo v svoji stroki. N. pr. vsakovrstno usnje, kremo za usnje, olje za stroje, lesene in železne žblje, pasto za brušenje nožev, rinčice, vsakovrstne stroje za predelavo usnja, stroje za čiščenje spodnjih delov čevljev, stroje za izdelovanje igel za pritrjevanje spodnjih podplatov, čevljarške stroje sploh. Vse to so izdelki prvovrstnih, solidnih tovarn.

Kmetska prosveta v Laškem

Zborovanje »Kmetske Prosvete«, ki je bilo v nedeljo 10. maja v Laškem, je treba zabeležiti kot važen dogodek v vrsti poskusov organiziranja naših napredka željnih kmetov. Shod je bil zelo dobro obiskan, govorniki, gg. Goričan, min. n. r. Pucelj in dr. Janže Novač, so imeli pazljive poslušalce, od katerih so mnogi šele iz besed gosp. min. Pucelja in dr. Novaka prav doumeli, kako pogubno je vplivala na gospodarsko stanje podeželja pred 6. januarjem zlohota politična razdvojenost in tisto porazno pretepanje za razne »barve«.

Shodu je predsedoval gosp. Šmid iz Jurklostra. Prvi govornik, gospod Goričan, splošno znan kmetijski praktik, nam je v domači govorici prikazal velik pomen sadjarstva in živinoreje za naš okraj. Grajal je napake, ki jih delamo v teh dveh panogah, omenjal sadni izbor, prezgodnje obiranje, nezadostno oskrbovanje drevja. Nadalje je priporočal več zanimanja za naše nazadujoče travništvo, grajal je prepozne košnje, opozarjal na pomanjkanje apna v travniški zemlji, najbolj pa je priporočal sadjarske in živinorejske zadruge za doseg višjih cen pridelkov in živini.

Gosp. Ivan Pucelj, min. n. r., je v krasnem govoru obrazložil pomen državljske vzgoje za kmetijsko prebivalstvo, ki da je prvi pogoj, da dosežemo zanimanje za strokovno izobrazbo, in nje edini namen, blaginja narodne države. »Kmet ni primerno udeležen pri razdelitvi materialnih dobrin, ker se vse premalo zanima za svojo usodo,« je dejal gosp. min. n. r. in »da je v njegovih zahtevah vse premalo slišati, vsaj kmeta samega, akoravno je izpolnil vse svoje dolžnosti.« Ko se je govornik dotaknil še strankarskih razmer pred 6. januarjem, je pravilno naglasil, da je narod sedaj v obče zadovoljen, ker ima mir pred razno agitacijo. »Kritika« pravi, »je potrebna, ampak priti mora iz čistega srca in tudi poštena mora biti.« »Skrbite v lastnem in v interesu svojih otrok, da se strankarstvo nikdar ne povrne v prejšnjih vse uničujočih oblikah, in imejte vedno pred očmi, da je lastna državnost največja dobrina za vsak narod.« Te besede so izzvale živahno odobravanje navzočih. Ko je gosp. govornik tolmačil smernice »Kmetske Prosvete«, je omenil tudi, da se še najdejo ljudje, ki s sedanjim stanjem miru niso zadovoljni; dejal je: »vzbujati med narodom nezaupanje, je strup in to je treba pobjati, ker se tudi zaslepljenost ne sme več povrniti.« Naloga »Kmetske Prosvete« pa bo, »delati tako dolgo, da bo sleherni kmetski fant poučen, kakšni so njegovi odnošaji do države«.

Predsednik »Km. Prosv.« dr. Janže Novač je v prepričevalnem govoru orisal gospodarski značaj slov. podeželja in zahteval, da se vsa naša gospodarska politika prilagodi malokmetiskim prilikam, ki vladajo pri nas. Ogromna večina malih kmetij (110 tisoč od 150 tisoč) to odločno zahteva.

Obširno je utemeljeval program »Kmetske Prosvete« v pogledu kulture, ki ni mogoča brez blagostanja vasi, in njene naloge kot prosvetna ustanova. Pozval je vso šolano in nešolano inteligenco na delo, ker je že skrajni čas, da se na deželi nehajo prepri za razne interese, na to kar je važno, se pa pozablja. zablja.

Govor gosp. dr. Novaka je napravil na vse navzoče močan utis in sem prepričan, da so tudi navzoči kmetje z veseljem in hvaležnostjo odobraval, kar so slišali; gotovo pa si želijo še več takih predavanj.

Sestavljen je bil na to pododbor »Kmetske Prosvete« za laški okraj.

Izjava g. Ivana Pucelja, ministra v p. in člana VZS o našem posojilu.

Bivši minister Ivan Pucelj, član bivše Slovenske Kmetijske Stranke, je izjavil povodom zaključitve stabilizacijskega posojila naslednje: »Smatram, da je državni kredit, kar je privatni: če je zemlja dobra in dober gospodar, ima kredit, sicer ga pa nima. Tudi nekatere sosedne države, ki imajo parlament, so dobile posojilo, a pod vse težjimi pogoji nego mi. Iz tega je treba sklepati, da je sedanja politika miru in ublažitve političnih strasti dobro odjeknila ne le v političnih, marveč tudi v finančnih krogih Evrope. — Zato smo zadovoljni mi napredni elementi Slove-nije brez ozira na to, kateri politični skupini smo pripadali pred 6. januarjem. In zaradi tega uspeha se kot prepričani poborniki našega notranjega pomirjenja posebno radujemo.«

Znižanje kuluka v Dravski banovini.

V pravilniku o uporabi ljudskega dela, ki je bil objavljen v »Službenem listu« dravske banovine od 8. januarja t. l. je bil določen obseg ljudskega dela za preteklo leto, in sicer v polni višini 3 enot za banovinske in 3 enot za občinske ceste. Za tekoče leto je ban z razglasom v »Službenem listu« od 7. marca določil obveznost ljudskega dela na 2 enoti, tako da znaša skupna obveznost za preteklo in letošnje leto 5 enot. Pri obvezancih, ki plačajo manj kakor 100 Din davka, znaša, kakor znano, ena enota 1 dan, pri ostalih obvezancih pa po višini davka 2, 3, 4 itd. dni).

Sedaj je ban dr. Marušič izdal nov razglas, ki je objavljen v »Službenem listu« od 16. t. m. in odredil, da se za l. 1930. in 1931. na 5 enot določeno ljudsko delo (in odkupnina) za nedržavne ceste izvede za obe leti skupaj

samo v 3 enotah,

in sicer praviloma v dveh enotah za pomladni ter v eni enoti za jesenski termin tek. leta. V ozira vrednih primerih, kadar bi bilo ogroženo kmetijsko gospodarstvo, je sreski načelnik pooblaščen, da dovoli odslužitev ljudskega dela, odrejenega za spomladni termin, v jesenskem terminu.

Velika efektna loterija v Vojniku. Kmetijsko ministrstvo je pod št. 13531/I. z dne 16. marca t. l. dovolilo Kmetijski podružnici v Vojniku prirediti efektno loterijo, katere žrebanje bo na rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra dne 6. sept. 1931 pod drž. nadzorstvom v Vojniku. Od odbora podružnice je bil izvoljen in naprošen poseben odbor, ki bo vodil že deloma potek, popolnoma pa žrebanje podružnične loterije. Dobitki bodo razni kmetijski stroji in orodje, kakor: glavni dobitek velik trijer, vrednost 5000 Din, travniške brane, sadne in vinogradne škropilnice, sadni mlin, slamoreznice, plugi, brzoklepalniki, štiricevni radio-aparat, kolo itd., skupaj nad 200 dobitkov v vrednosti 40.000 Din in se bodo vzeli večinoma iz skladišč Kmetijske družbe v Ljubljani. S pomočjo te loterije bo marsikdo prišel skoro zastoj do potrebnega stroja ali orodja, zato hitite z naročilom srečk, katere stanejo samo 10 Din komad. Naročite jih lahko pri Kmetijski družbi v Ljubljani ali direktno pri podružnici v Vojniku. Ta tedaj bo začel odbor pošiljati srečke na razne cenj. naslove in prosi hitre rešitve, ker je čas do žrebanja za tako veliko delo kratek.

Gradba cestnega omrežja v Mestinski dolini

Okrajni cestni odbor za šmarsko-rogaški-kozjanski okraj je na svoji zadnji seji sklenil najeti posojilo Din 400.000— in sicer Din 300.000— za dovršitev gradbenih del nove ceste Zibika-Belo, Din 100.000— pa za začetna dela projektirane nove ceste Mestinska vas-Pristava. Kakor je posojilo za končna dela ceste Zibika-Belo potrebno, tako nepotrebno je posojilo za začetna dela ceste Mestinska vas-Pristava.

Načrti obeh cest, h katerim še pride projektirana zvezna cesta Polenca-Mestinje, so se napravili pred 6. januarjem. Ne more se ugovarjati potrebi ceste Zibika-Pristava, ki so jo Zibčani sami želeli in ki bi bila dolga le kake 4 km, pač pa je bila zamisel, zvezati Zibiko s Šmarjem, povsem nesrečna, ker se je s tem napravilo omrežje, kakih 15 km dolgo, ki teče vzporedno s sedanjo banovinsko cesto Podčetrtek-Mestinje-Šmarje, ki je celo v prav dobrem stanju. Cesta Belo-Zibika bo stala okoli dva in pol milijona dinarjev, ne veliko manj bojo stali cesti Mestinska vas-Pristava in Polenca-Mestinje. Ni najti razloga, ki bi opravičeval tako velik izdatek v sedanji kmetijski krizi, ko mora priti vsak dinar na tehtnico. Če se pogleda na potrebo s strani tujskega prometa, ki bi bila z ozirom na bližnjo kopališče Rogaško Slatino gotovo za uvaževati, se vidi, da je nova cesta ne samo nepotrebna vsled tega, ker je stara, kakor že omenjeno, v prav dobrem stanju, ampak tudi radi tega, ker je stara cesta za tuja veliko bolj privlačna, ker se na rahlo vzpenja na hribočke, odkoder so krasni razgledi, dočim vodi nova cesta po dolgočasni dolini, ki je po vrhu pri vsakem količkaj večjem naluvi poplavljenjena. Če računajo Šmarčani, da bojo z novo cesto koncentrirali promet v Šmarje, se gotovo motijo, ker za Pristavljanje in Kozjane bo še vedno železniška postaja Mestinje bližja in cenejša. Računati na kozjanski okraj in Sotelsko dolino pa je tudi kratkovidno, ker bodo tudi ti prej ali slej dobili boljše prometne zveze. Tudi Zibiki sami bo Šmarje predaleč in se bo v trgovskem oziru tudi nadalje držala bližnje Pristave. Šmarja se bodo v bodoče kakor do sedaj posluževali le oni, ki imajo opravka pri raznih uradih, ki so na sedežu sreza. — Tudi socialna stran, t. j. za poslitev delavcev pri novi cesti, ne drži. V kraju je v poletnem času toliko dela, da bi ne bili ne samo tisti delavci, ki so v cesti zaposleni, temveč lahko bi jih bilo še desetkrat toliko zaposleni samo tisti delavci, ki delajo pri cesti, pridni tudi toliko zaslužili, da bi se hranili in oblačili.

Okrajni cestni odbor bi dobro storil, če bi svoj sklep za posojilo za začetek gradnje nove ceste Mestinska vas-Pristava umaknil in odgodil začetek dela na poznejši čas, ko bodo prišle za kmetijstvo boljše razmere in se bo davčna moč ojačila. Morda se cestni odbor pri sprejetju tega sklepa niti ni zavedal, da je bil to prvi stotisočak in da mu jih sledi še 19. Tudi račun, da je pričakovati razpust okrajnih cestnih odborov in ustanovitev gradbenih odsekov pri sreskih načelstvih — ter da bo dolgove že prevzela banovina, je napačen, ker davkoplačevalci ostanejo le isti. Če bi hoteli vsi cestni odbori ta položaj izkoristiti, tedaj bi se banovina tako obremenila, da bi čutila ta bremena še dva rodova. Varčevati za skupnost in ne trošiti posamič na račun skupnosti, bodi geslo današnjega časa.

Vsak kmet mora biti naročnik KMETIJSKE MATICE!

Dopisi

Sv. Boltenk pri Središču ob Dravi. V današnjem neusmiljenem boju za življenjski obstanek poedinca in družbe nimamo skoro ne časa, ne prilike misliti in proslavljati različne spomine in obletnice, ki jih prinaša od prilike do prilike čas s seboj. Tako bi skoro neopaženo šla mimo nas več ali manj redka in vendar častna obletnica, odkar stoji v našem kraju šola kot javno mladinsko izobraževališče. Pred nedavnim je minilo ravno 150 let, ko se je ustanovila v našem kraju domača ljudska šola. V tem času je črpalo v tej šoli nad 15 rodov svoje prvo znanje od abecede naprej. Da, v teku poldruega stoletja se je v našem kraju marsikaj spremenilo v gospodarskem, prosvetnem in npravstvenem življenju našega ljudstva in dobršen del tega napredka in izboljšanja življenjskih razmer je plod tukajšnje šole in njenega učiteljstva. S tem je dovolj upravičena primerna proslava te važne obletnice in svetlih spominov na šolo in na mladostna leta. V proslavo 150letnice obstoja domače šole priredi šolsko upraviteljstvo v nedeljo 31. maja po rani maši »Uvodni jubilejni dan« s predavanjem o zgodovinskem razvoju domače šole in s počastitvijo spominov pokojnemu učiteljstvu, šolskim dobrotnikom in raznim nekdanjim učencem te šole. Istočasno se otvori tudi šolska razstava ročnic, pismenih in risarskih izdelkov domačih učencev. Čez par dni nato, na Telovo, 4. junija popoldne pa vas bo povabila šolska mladina na veliko šolsko veselico, kjer nastopijo mladi igralci z igrokazom »Kovač hoče biti«, s petjem in poučno-zabavnimi prizori. S posebno vnemo in ljubeznijo se pripravljajo naši učenci za svoj javni nastop v upanju, da se bodo polnoštevilno udeležili obeh proslav dne 31. maja in 4. junija mnogi bivši učenci in učenke šole, starši in prijatelji mladine od blizu in daleč, da bi tako vsi skupno v slavnostno-prazničnem razpoloženju preživeli spomin na to častno obletnico šole v domačem kraju. Razen tega pa končno tudi zato, da bi si šola pridobila novih prijateljev in dobrotnikov v vseh slojih ožjega naroda in prebivalstva!

Sv. Jurij ob j. ž. V celem našem srezu imamo pasji kontumac, ki je pa obenem prav dobra zaščita za mlade zajčke, ker še nimajo naši psi dovolj izobrazbe, da bi pustili mlade zajčke v miru. Res je, da nam kmetom mladi zajčki ne delajo škode. Privoščimo jim tisto malenkost detelje. A njihovi starejši sorodniki so si v letošnji zimi privoščili skorjo naših sadnih dreves. Nekemu posestniku v Krajncih so uničili nad 30 že 15 let starih sadnih dreves, pa tudi drugim posestnikom so povzročili ogromno škodo. Ni čuda torej, če se ljudstvo razburja, saj si v današnjih slabih časih obeta le od sadja še nekaj dohodkov. Jasno pa je, da bo treba zajčjo zadevo urediti, a ne tako, da bi imel le kmet zopet škodo.

Radomlje. Zelo rad čitam »Kmetški list«, ker najdem v njem vedno kaj novega, kar zanima nas podeželane. Posebno važno vprašanje se mi zdi vprašanje vzgoje in izobrazbe pošolske mladine, katero ste pričeli obravnavati v »Kmetškem listu«. Posebno vzgojo k lepemu obnašanju še marsikje pogrešamo. Ponekod se dobe še vedno take surovosti pri fantih, da ne delajo niti sebi čast niti svoji vasi. Nedavno sem govoril z nekim mladim posestnikom in mu razlagal razne koristne nasvete. On pa, mesto da bi se zahvalil, me je nahiruil z besedami, ki jih ne morem niti zapisati. To je pomanjkanje srčne kulture, katero moramo vzeti kot zelo resno stvar, da se v tudi v moralnem pogledu napravi korak naprej.

Najbolje kupite

nogavice, damske in moške rokavice, damsko in moško perilo Bengertjevo, puloverje, telovnike (vestje) žepne robe, kravate, ovratnike, srjace, šifone, glote, čipke, vezanine, gumbe, DMC prejlce, ročne torbice, aktovke, dežnike, športne ter toaletne potrebščine le pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prečernovega spomenika, ob vodi

Z dežeje. Moram Vam potožiti žalostne razmere, ki vladajo na deželi. Živine in prašičev ne moremo prodati, ker nimajo nobene cene, če pa že kaj prodamo, moramo dati na pol zastonj. V prodajalni pa so potrebščine še dražje kot prej. Dajatve so na dnevnem redu, zdaj davki, zdaj hišne potrebščine, dohodkov pa celo leto nobenih. Kam to pelje, si lahko vsak izračuna. Lani so kupovali vole za Din 12.000, letos pa se dobi za nje samo 7000 Din. Celo leto jih je redil, mrvo kupoval in ima še 5000 Din izgube. To ni samo pri živini, temveč splošno pri vsem, kar kmet pridelava. To nam zadaja težke skrbi.

Novice

G. ban dr. Marušič je iz svoje zasebne blagajne podaril za Grafenauerjev dar 2000 dinarjev.

Za novega bana Dunavske banovine je bil imenovan Nikolić Milan, vrhovni inspektor v ministrstvu za notranje zadeve.

Novi podban Drinske banovine. Z ukazom Nj. Vel. kralja je postavljen za pomočnika bana Drinske banovine Ibrahim Hadžiomerović, inšpektor ministrstva za notranje zadeve.

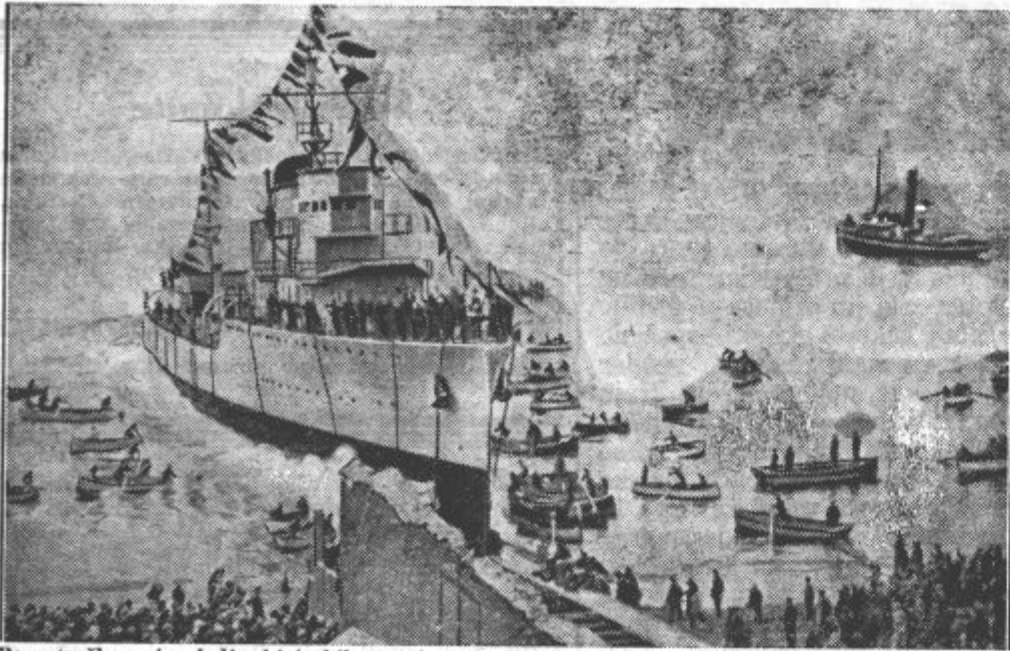
Poslanik g. dr. Ivan Švegel je odpotoval pretekli teden na svoje službeno mesto v Buenos Aires.

Natečaj za ravnatelja kmetijske šole na Grmu je razpisala te dni kraljevska banska uprava. Prosilci morajo vložiti prošnje do 25. t. m. pri Dravski banški upravi v Ljubljani.

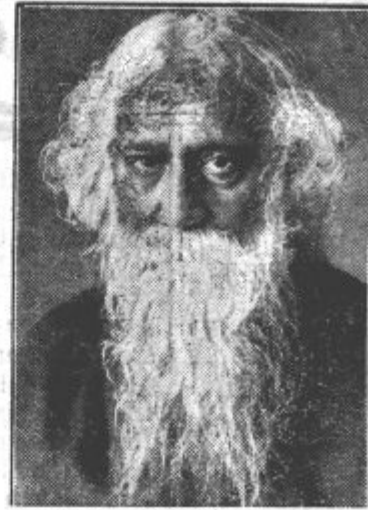
Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razglša: Pri tukajšnji banški upravi je vloženih že tako veliko število prošenj za različna službena mesta, da se spričo pomanjkanja kreditnih sredstev in razpoložljivih službenih mest ne bodo inogle rešiti v doglednem času. Radi tega se opozarjajo event. novi prosilci, naj ne vlagajo nobenih prošenj več, v kolikor ne bodo eventualna prosta službena mesta razpisana s posebnim natečajem. Prošnje, ki se ne bodo nanašale na razpisana mesta, se bodo dosledno zavračala radi pomanjkanja kredita.

Četaš kralja Petra umrl. V ljubljanski ubožnici je umrl 14. t. m. Aleksander Tomán, ki se je leta 1875 pridružil tedanjemu princu Petru Karadjordjeviću v osvobodilnih vstajah Bosne. Po okupaciji Bosne in Hercegovine od strani Avstrije se je Tomán preselil v Ameriko, kjer se je posvetil časnikarstvu. Bil je tudi soustanovitelj največje slovenske organizacije v Ameriki, Narodne podporne enote, ki šteje nad 60.000 članov. L. 1910 se je vrnil v domovino in služboval nekaj časa kot kmetijski strokovnjak pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Umrl je v 80. letu starosti.

Zupanova Permetova jama, bo za binokostne praznike, ob priliki petletnice krasno električno razsvetljena. Ta dan bo prirejena v lepem senenatem gozdu tudi velika ljudska veselica združena s plesom in prosto zabavo. Izstopna postaja Grosuplje.

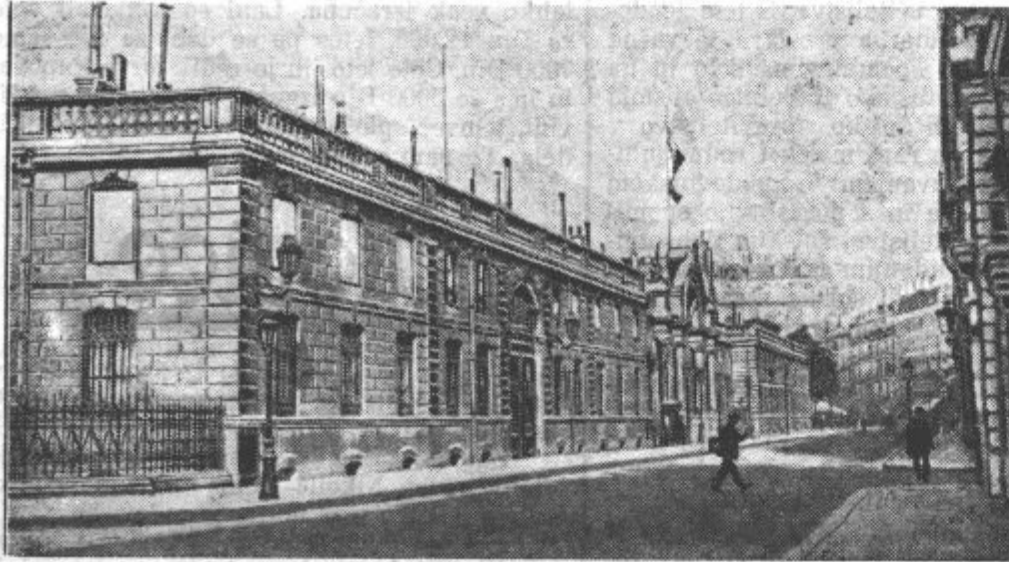
Prvo turško vojno ladjo, ki je bila zgrajena po vojni na račun turške vlade, torpedovko »Adaptac« so nedavno spustili v Genovi v morje.

Rabindranath Tagore, znameniti indijski pesnik in modrec, je slavil 6. t. m. svoj 70. rojstni dan.

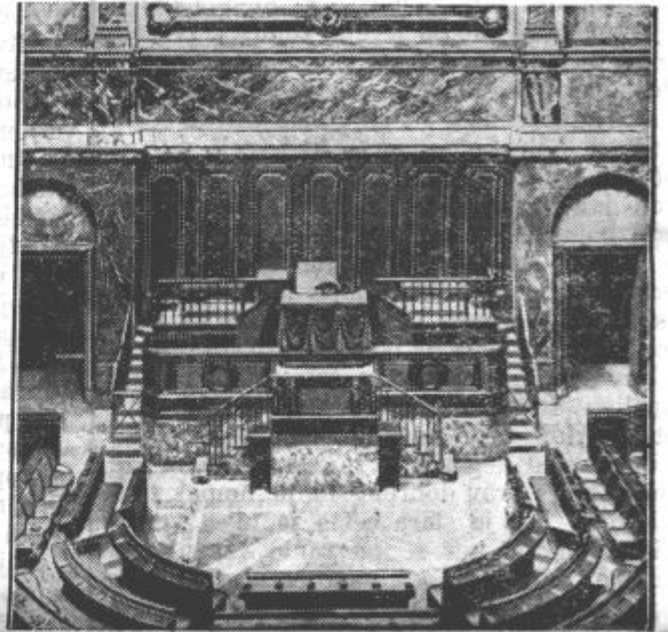

Argentinski predsednik general Uriburu. — V Argentini se je začelo novo revolucionarno gibanje, katero skuša predsednik Uriburu udušiti.

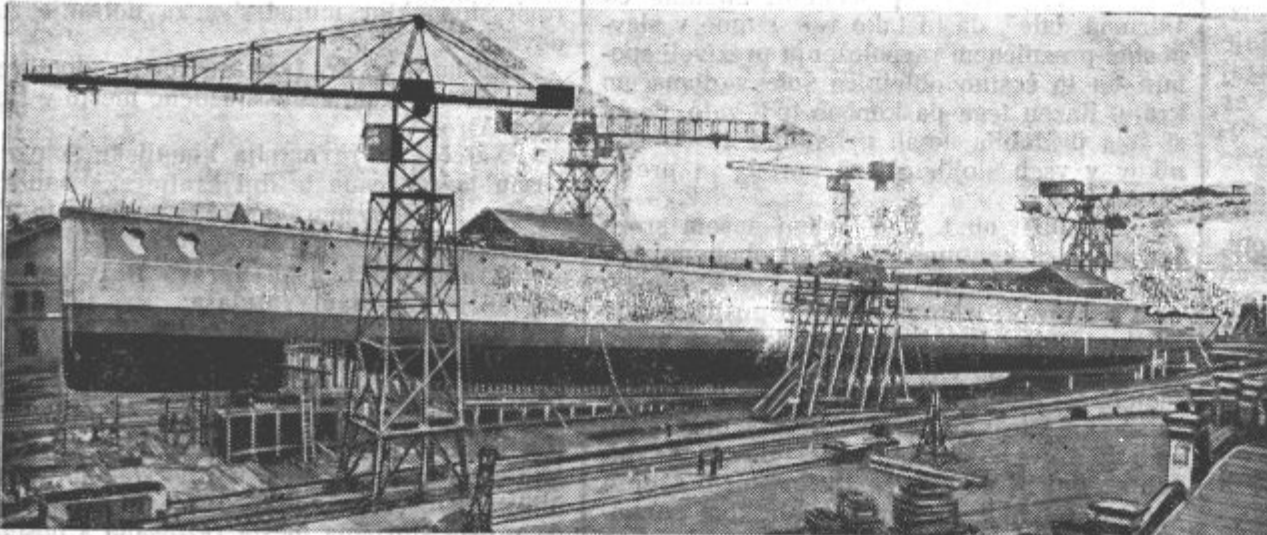

Elizejska palača v Parizu. — Elizejska palača v Parizu je bivališče vsakokratnega predsednika francoske republike.

NARODAJTE KMETSKI LIST

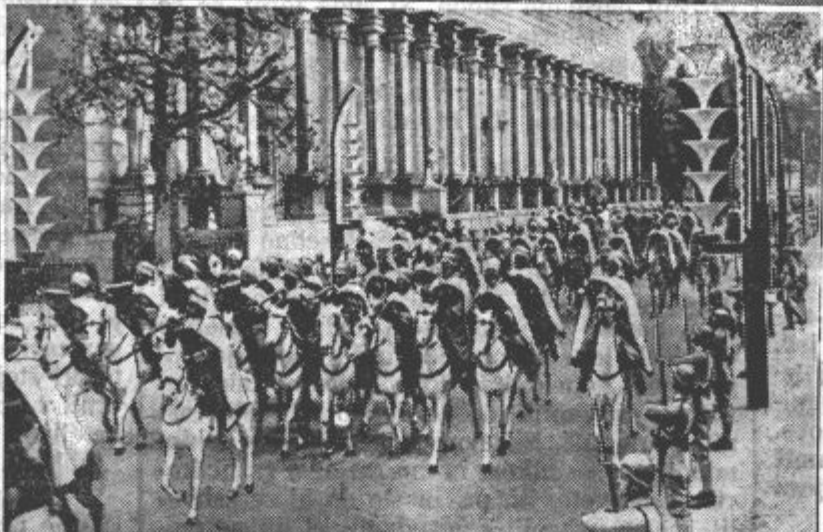

Kongresna dvorana v versailleskem gradu. — V tej dvorani volijo zastopnik francoskega naroda predsednika francoske republike.

ŠIRITE BRUČO

Gradnja najmodernejših vojnih ladij na svetu. — V nemškem vojnem pristanišču Kielu so spustili 19. maja t. l. v morje najmodernejšo vojno ladjo, ki so jo zgradili Nemci po čisto novih načrtih, ki jih drže v največji tajnosti. Ladja je 10.000-tonska križarka, ker Nemčija večjih vojnih ladij po mirovni pogodbi ne sme graditi. Ladja bo krščena na ime »Deutschland«. Kljub omejenemu prostoru pa ima ladja vse najmodernejših tehnične pomočke in pridobitve, da se v vojni lahko meri tudi z največjimi in najmodernejšimi vojnimi ladjami. (Slika na levi.)

Otvoritev kolonijalne razstave v Parizu. Anamski cesar v svoji svečani obleki pri otvoritvi razstave (na levi). — Razstavo je otvoril predsednik francoske republike Doumergue. Na razstavi sodelujejo vsi narodi in kraji obširne francoske kolonijalne posesti. Arabski vojaki pred italijanskim paviljonom (na desni).

Spomenik za ustanovitelja Rdečega križa. Na pokopališču v Curihu so odkrili spomenik ustanovitelju Rdečega križa Henryju Dunants-u.

KMETSKA MATICA

Dolžniki, poravnajte naročnino, ne čakajte na pismene opomine od strani uprave. Kajti upravo stanejo opomini čas in tudi denar. Prosimo, da vsakdo, ki še kaj dolguje na naročnini, to uvaža.

Razpisana služba. Sreski cestni odbor v Ljutomeru razpisuje mesto tajnika. Pogoji za sprejem je dovršena nižja srednja ali tej enakovredna šola. Prošnje je vložiti do 27. t. m.

Vino — blagovni vzorec do 50 litrov. Kmetijsko ministrstvo je dopolnilo razpis finančnega ministrstva glede izvoza vina v inozemstvo s tem, da se vino v količinah pod 10 litrov računa, če se pošilja v inozemstvo, kot blagovni vzorec in da ni podvrženo taksi na izvoz vina.

Za daljnovid velenjske električne centrale so postavili pretekli teden v navzočnosti g. bana zadnji železni nosilec pri Domžalah. Cela proga od Velenj do Črnuč, kjer bo v kratkem postavljen transformator, meri 68 kilometrov in je postavljenih 117 železnih ter 356 lesenih nosilcev. Celotni daljnovid bo večjal 17 milijonov dinarjev in bo prenašal električno silo 60.000 voltov.

Tri francoske letalce so aretirali v Nemčiji, ko so pristali na nekem letališču, izgubivši orientacijo v zraku. Nemške oblasti so zaplenile njihove dokumente in letala. O nadaljnjih ukrepih bo sklepala berlinska vlada.

Na smrt obsojenega bivšega orožnika Gjorgje Živaljevića, ki je lansko leto posilil in umoril mlado Beograjkanko Dano Milenković, so preteklo soboto obesili. To je bila prva smrtna obsodba izvršena z obešenjem, doslej so jih izvrševali s streljanjem.

Veliko kepo zlata, ki je tehtala 35 kg, so našli v opučenem rudniku v zapadni Avstraliji. Zlata kepa je vredna 35.000 dolarjev.

Himna življenja ne zveni nikdar lepše, kakor v dneh srečne ljubezni! Treba je misliti na dom, ki se ustvarja za celo življenje! Perilo naj bo dobro in trpežno, zato si zapomni nevesta: »Vedno le Zlatorog milo!« 10

Viktor Dyk, znani češki javni delavec, novinar in pisatelj, je te dni nenadoma preminul v Drstenu v Dalmaciji, kjer je bival na oddihu. Kap ga je zadela pri kopanju v morju.

Nemci v Jugoslaviji bodo dobili pravico do ustanovitve zasebnih srednjih šol. Novosadski »Deutsches Volksblatt« poroča, da je prosvetno ministrstvo že načelno odobrilo osnove zasebnega nemškega učiteljskega za ženske.

Redna zračna zveza med Prago in Zagrebom je bila otvorjena 15. t. m.

Nova papeževa okrožnica. Sedanji papež je izdal novo socialno okrožnico, ki naj izpopolni znameniti delavski manifest papeža Leona XIII., ki ga je objavil pred 40 leti in ki je ostal žal glas vpijočega v puščavi.

Elektrifikacija ruskih železnic. Ruska vlada namerava še tekom prihodnjega leta elektrificirati vse vzhodnosibirske in uralske železnice v skupni dolžini 8834 kilometrov. Pozneje bi se elektrificiralo tudi železniško omrežje do Črnega morja. Celoten načrt predvideva elektrifikacijo 75% vseh ruskih železnic.

O smrti Rudolfa Habsburškega je te dni spisal razpravo vseučiliški profesor v Bonnu dr. Marks, v kateri trdi na podlagi zapisnika o umoru, ki ga je sestavil državni pravdnik pl. Langer, da Rudolf ni izvršil samomora, marveč ga je ustrelil ljubimec baronice Vetsere.

Kongres obrtnikov iz vse države je sklicala Zveza obrtniških društev v Beogradu. Kongres se vrši 1. junija t. l.

Opozarjamo na oglas družbe Commerce, Tavčarjeva ulica 2, prvo nadstropje, ki prodaja manufakturo po izredno nizkih cenah.

Znižanje obrestne mere v Angliji. Angleška narodna banka je znižala obrestno mero s 3 na 2 in pol odstotka. To je posledica znižanja obrestne mere v Newyorku na 1 in pol odstotka.

Nova španska vlada je izdala razglas, ki zahteva, da se mora vsa neobdelana zemlja obdelati, da se s tem odpravi brezposelnost na kmetih. Če veleposestniki ne bi sami hoteli obdelovati zemlje, jo bodo obdelale občine na njihov račun. Če se pa veleposestniki tudi temu upro, jim bo zemlja odvzeta in prodana na dražbi.

Najhitrejša ladja na svetu. Na Francoskem so spustili te dni v morje torpedni rušilec »Gerfault«, ki prevozi 79 km na uro in je najhitrejša ladja na svetu.

Gospa, od Vas zavisi, kako si olajšate utrudljivo pranje. Poslužujte se vedno le pravega terpentinovnega mila Gazela, pa boste videla, da smo Vam nasvetovali prav.

V Dobrudži so te dni vsled neurja reke tako narasle, da je voda poplavila več vasi. Utonilo je več ljudi in zelo mnogo živine poginilo.

Nenavaden štrajk so vprizorili nekateri japonski delavci, ker so jim delodajalci znižali plače. Neki barbarski pomočnik je splezal vrh tovarniškega dimnika v Tokiju in ostal tam 13 dni brez hrane, v nekem rudniku se je pa zakopalo 200 delavcev v zemljo, ki teden dni niso hoteli uživati hrane.

Podivjan bik usmrtil kmeta. V Grlavi pri Murski Soboti je poskušal privezati k jaslim podivjanega bika kmet Janez Herič. Bik se je pa s tako silo zaletel v kmeta in ga potisnil k jaslim, da so Heriču počila čreva. Ranjenca so prepeljali v bolnico, kjer je poškodbam podlegel.

Krvave volitve v Egiptu. V Egiptu so se izvršile 15. t. m. volitve volilnih poverjenikov, kateri bodo po določitih volilnega reda izvolili 150 članov v parlament. Pri volitvah poverjenikov je prišlo do ostrih spopadov in bojov med policijo in opozicijskimi strankami. Samo v Kairu je bilo 24 oseb ubitih, 180 pa ranjenih.

Češka Matica je praznovala te dni v Pragi stoletnico obstoja.

Podlistek

Jiří Wolker:

Ilda.

(Nadaljevanje.)

Za hip se je obotavljal. Potem negotovo: »Bi šla z menoj?«

»Kam?«

»Kakor zmirom —«

Stopil je prav k nama in obstal kraj moje glave. Vrata je pustil odprta.

»Zapri!« je zlovoljno kriknila Ilda. »Zunaj je mraz in vleče. Tu imamo bolnika!«

Mož se ni ganil. Njegov obraz je okamenel. Bilo je tiho — le njegovo vprašanje je brez odgovora viselo v zraku. Ilda se je igrala s praznim lončkom.

Končno se je mož sklonil in mi položil roko na glavo. Ilda ga je ošinila s pogledom in nervozno pobobnala po dnu posode. Toda dlan moža je zdrsnila preko mojih las in mi obležala na vratu. Čutil sem prste, žulje in zapestje.

»Kako ti gre, fantek?« je zahropel, stiskal glavo in jo bolj in bolj sukaj na stran.

Nisem se mogel niti ganiti. Njegove mišice so bile železne in jaz sem bil bolan. Če bi bil zdrav — bi bil vendarle močnejši, kajti on me je bolj sovražil nego jaz njega.

Ilda ga je naenkrat zgrabila za roko.

»Kaj mu hočeš?« je siknila.

Toda on — kakor bi je ne slišal.

Ilda se mu je vrgla na roko in se zasmejala ostro in neodkritosrečno.

»Si ljubosumen?«

Mož me je v trenutku izpustil. Nervozno si je zapel ovratnik pod brado. Stopil je k vratom. Na pragu se je še ozrl.

»Opoldne prideš za menoj!«

Ilda ni odgovorila. Vrata so loputnila, da se je potresla koliba. Ilda me je pogledala in se nasmehnila s pobledeli ustnicami.

Tako sva zrla drug na drugega in razmišljala, kdo od naju bo moral prvi umreti.

II.

Ležal sem še tri dni. Četrty dan sem vstal, dasi raña še ni bila zaceljena. Moral sem se paziti pred vsakim naporom; sicer bi mi takoj kri zalila usta. Vendar sem že hodil po taboru, malo po gozdu, misleč, da je varnejše stati na lastnih nogah in videti tudi ono, kar se je odigravalo onstran sten moje kolibe.

Ilda je bila večji del dneva z menoj. Mene je to plašilo. Bal sem se, da naju njen mož ne ubije. Na očeh se mu je poznalo, da ve za najino skrivnost. Toda premagoval se je vendarle. Boril se je s svojo ljubosumnostjo in ponosom. Bilo ga je sram, da bi bil ljubosumen na mene. Bil sem dečko, on pa mož. Manjkalo mu je tudi jasnih dokazov. Vedel je le toliko, da sva po ves dan skupaj. Toda vprašal ni niti Ilde niti mene o ničemer. Bilo bi pod njegovo častjo. Le na samem se je mučil, se zvijal kakor ranjena zver in si prizadeval, da bi osedlal in ukrotil svojo bolečino, ki ni trpela gospodarja in ga je vlekla proti njegovi volji kakor splašen konj s seboj.

Včasih se je toliko premagal, da je postal z menoj in spregovoril par stavkov. Glavno, da bi si jaz ne drznil misliti, da me morda sovraži. Toda razgovor je brzo zastal in on je odhajal z neprijetnim nasmehom.

Večkrat sem si mislil, da mi je njegovo ponosno ljubosumje varen porok za življenje. Če bi se ne priljubil njegovi ženi, bi me vsak dan lahko mirno dal ustreliti kot ujetnika. Zdaj mu je bilo to nemogoče. Vsi bi vedeli, da maščuje nad menoj svoje ljubosumje. Če bi bil starejši in močnejši, bi me pozval na dvoboj in ubil. Ker sem bil pa bolan mladenič — tega ni mogel storiti.

Kljub temu sem čutil, da nekoč vendarle izbruhne njegova strast. Človek se v vojni privadi vsem mogočim izbruhom; navadil sem se tudi tega in pričel z njim računati kakor z nujnostjo.

Medtem me je Ilda bolj in bolj priklepala nase. Jemala me je s seboj na gore. Hodila sva sama — ona naprej in jaz za njo. Zmirom sem imel pred očmi njene krasne, krepko modelirane boke in noge.

Vlačila me je s seboj po dolinah in plavovih, dokler se nisem do smrti utrudil. Potem me je objela krog vratu, in me vodila po snegu in se srčkala z menoj s kratkimi, vsiljivimi kretnjami rok.

Nikdar me ni vprašala, kdo sem. Niti imena ni hotela vedeti. Tudi o sebi je govorila malo. Iz povedanih odlomkov sem posnel sledeče:

Bila je iz precej premožne kmečke družine, naseljene v bližini Beograda. Tam so jo poslali v gimnazijo in hoteli, da postane zdravnica. Pretolkla se je skozi puščobo srednje šole, toda na univerzo ni hotela. Dvakrat je ušla z doma — dvakrat so jo poslali nazaj. Rajša bi se potikala s puško po gozdovih, kuhala pri ognju pod milim nebom in prizivala zvečer z bregov peti odmev. Družba v Beogradu ji je bila neznosna. Sama sebi se je zdela odveč povesod, kjer se ji je že vnaprej vse pokoravalo.

(Dalje prihodnjik.)

Fašistična kultura se je pokazala pretekli teden tudi v pretepu. V Bologni bi moral voditi dva koncerta svetovnoznani dirigent Arturo Toscanini. Pred pričetkom koncerta so zahtevali fašistični zaupniki, da mora orkester svirati fašistično himno. Dirigent Toscanini se je temu uprl, misleč, da se politika nima vmešavati v umetnost. Tu je pa vdrla v sobo za umetnike večja skupina fašistov in Toscaninija silovito pretepli in izgnala iz mesta. Pretepli so tudi Toscaninijevega na pol slepega sina, ki je branil očeta pred divjaškim napadom.

Zaplemba premoženja španskega kralja. Španska vlada je izdala odlok, s katerim pooblašča finančnega ministra, naj takoj zapleni vse zasebno premoženje bivšega španskega kralja Alfonza. Odlok navaja, da si je bivši kralj Alfonz pod prejšnjimi režimi nagrabil veliko premoženje in da si ga je na nezakonit način pomnožil. Finančni minister je nato zaplenil vse zasebno premoženje bivšega kralja Alfonza. Med zaplenjenimi gradovi je tudi poletno bivališče v San Sebastianu.

Na Japonskem je požar popolnoma uničil nad 500 hiš v mestu Šione Mahi.

V Rumuniji so po nekaterih krajih divjali silni viharji, ki so napravili ogromne škode.

V Perziji je skoraj popolnoma porušil potres drugo največje mesto Tebris.

Cela gora se premika v bližini Budimpešte, od koder je napeljan vodovod v madžarsko prestolico. V nekaj dneh se je premaknil hrib za 60 metrov. Hiše na ogroženem ozemlju so morali izprazniti. Po mnenju strokovnjakov se vrši premikanje vsled velike množine vode, ki se nahaja pod hribom.

Sleparjev ne zmanjka. Tolikrat smo že opozarjali ljudi, da naj ne nasedajo raznim vababundom, ki se klatijo po deželi in izrabljajo nepoučenost in lahkovernost ljudi v svoje sleparske namene, vendar vse to nič ne pomaga. Že dalj časa se klati po krškem okraju neki slepar, ki se izdaja za živinodravnik in prodaja povrh tega še razne neveljavne srečke in obveznice. Neki ženi v Studencu je prodal stekleničico »zdravilne« tekočine za 15 Din ter 9 obveznic za 480 Din, drugi na Bučki pa »zdravilo« za 34 Din in obveznic za 350 Din. Ko je še eni kravi puščal kri na vratu, je lepo zadovoljen odšel, dokler ga ne prime orožništvo.

Kmetijski kongres se bo vršil od 27. maja do 22. junija v Sofiji.

Zreban tobačnih srečk. Pri sedmem zrebanju obveznic na dobitke iz leta 188 (tobačne srečke) so izzrebane za amortizacijo tele serije (vsaka po 16 Din): 184, 208, 399, 777, 489, 1791, 1986, 2222, 2261, 2887, 2005, 3278, 3804, 3414, 3509, 3852, 3904, 4833, 4417, 4675, 4692, 4707, 5262, 5318, 5477, 6194, 6295, 6554, 6581, 6754, 7002, 7058, 7090, 7131, 7272, 7415, 7780, 8212, 8328, 8451, 8627, 8711, 8917, 8922, 9112, 9557, 9697, 9697, 9780, 9860. Obenem so bili izzrebani naslednji dobitki: 20.000 Din serija 6201 št. 13, 1000 dinarjev serija 8583 št. 42, 100 Din serija 5780 št. 14, serija št. 595 št. 44, serija 3027 št. 66, serija št. 3699 št. 7, serija 4070 št. 10, serija 5867 št. 93, serija 6213 št. 84, serija 8973 št. 72, serija 8800 št. 98, serija 9672 št. 23, 50 Din serija 809 št. 70, serija 2394 št. 59, serija 4444 št. 84, serija 4505 št. 63, serija 4360 št. 94, serija 5024 št. 42, serija 5444 št. 74, serija 5487 št. 6, serija 7772 št. 30, serija št. 39.

Na letošnjem XI. pomladanskem velesjemu od 30. maja do 8. junija t. l. bo zopet zastopano naše pohištveno mizarstvo v širšem obsegu. Pohištveni mizarji iz Ljubljane, Št. Vida in Vižmarjev bodo imeli priliko pokazati svoje zmožnosti in napredovanje v izdelovanju pohištvenega mizarstva kakor: v raznih interieurih, oblikah arhitekture, tehniško konstruktivnem izdelovanju, kombiniranju lesa in lužila itd. Razstava bo nudila vsakemu možnost, da zadosti vsem svojim zahtevam na polju umetnosti in solidnosti, ker bo razstavljeno blago po kvaliteti prvovrstno, cene pa priznane vseskozi konkurenčne. Opozarja se torej, da vsak obiskovalec letošnjega ljubljanskega velesesja uporabi to priliko in si temeljito ogleda pohištveno razstavo v paviljonu »E«.

Brata Ivan in Ignac Gregorin iz Vnanjih Goric pri Brezovici sta tekom letošnje zime sestavila po lastnem izumu motorno brizgalno, ki predstavlja izredno važen napredek za podeželska gasilska društva.

Prvo gasilno društvo v brezovskih fari so ustanovili v Ntranjih Goricah leta 1898. Društvo si je kmalu zgradilo svoj dom in nabavilo ročno brizgalno. Zadnja leta se je pa vedno bolj kazala potreba po motorki, posebno so se Vnanjičani zavzeli zanjo, ko so videli lani pri požaru v Podpeči, kako so se motorke izvrstno obnesle. Ker ni bilo denarja za tovarniški izdelek, sta se iznajdljiva brata Gregorin, oba mehanika, katerih oče je že sestavil motor za pogon raznih mehaničnih in mizarskih del, ponudila da sestavita motorno brizgalno. Zadeva je bila hitro dogovorjena in fanta sta šla na delo. Kupila sta nekje motor od starega avtomobila, ga razstavila ter čisto po svoje preuredila in na novo sestavila po svoji zamisli, ki se v mnogem popolnoma razlikuje od tovarniških izdelkov. Strokovnjaki pravijo, da je Gregorinova motorka prvovrstno delo, ki nič ne zaostaja za tovarniškimi brizgalnami, toda je mnogo cenejša.

Motor ima 20 k. s. in dviga vodo s pritiskom 18 atm. do 45 m visok, istočasno po dveh ceveh. Celotna kapaciteta motorke zna-

Domač izum.

ša 1300 l na minuto ob malenkostni porabi kuriva. Za izum se zanimajo že razne tovarne, pa tudi razna gasilna društva so si že ogledala lično motorke.

Na binkoštni ponedeljek pa bo vnanjgoriško gasilno društvo slovesno blagoslovilo motorke in jo tudi javno preskusilo.

Brezobrestno posojilo. Z ozirom na vprašanja glede zadruga »Jugrad« so bili v časopisih podani netočni odgovori radi tega, ker dotični gospodje ne poznajo stroja zadruga. Da se odstranijo vsi dvomi in nezaupanje do zadruga, bodi vsem pojasnjeno sledeče: Zadruga »Jugrad« je ustanovljena po vzorcih angleških, ameriških, nemških in avstrijskih zadrug, ki delujejo že dolgo časa s krasnim uspehom (najstarejša angleška zadruga praznuje letos 150letnico obstoja) v ta namen, da dajejo svojim članom brezobrestna posojila za zidavo družinskih hiš, za nakup hiš in malih posestev, za prizidavo hiš in objektov, za prevzem obrestnih hipotek in za prevzem zapuščinskih bremen. Zadruga računa samo upravne stroške. Ako dobi član zadruga v enem letu čakanja Din 100.000— posojila, plača zadrugi nazaj Din 110.400—, v treh letih čakanja Din 109.200—, v petih letih čakanja Din 108.500—. V teh vsotah so vračunane tudi tiste obresti, ki jih je izgubil, ker se mu hranilni prispevek in mesečni prispe-

vek v dobi čakanja ne obrestujejo. O kakih obrestih tu ni govora in prosimo vse, ki se zanimajo za zadruga, naj se osebno ali pisмено informirajo, ker je zadruga s pojasnili vsak čas vsakemu na razpolago.

Opozarjamo vse naše čitatelje na današnji razglas, ki ga razglašča Državna hipotekarna banka o mednarodnem stabilizacijskem 7% posojilu v zlatu iz leta 1931.

Požar je uničil lansko leto zgrajeno poslopje celjske cinkarne in napravil za 500.000 dinarjev škode.

SEJMI

- 24. maja: Nova vas.
- 25. maja: Radeče pri Zid. mostu, St. Gothard, Mala gora, Mengeš, Podvelb, Svibno, Rogatec, Svetina, Vitanje, Slivnica, Laško.
- 26. maja: Radovljica, Metlika, Topolovec, Bušča vas, Radohova vas, Mozirje, Središče, Loče pri Poljčanah, Sv. Ema, Radgona.
- 27. maja: Črnik.
- 28. maja: Hinje, Ig, Škocjan, Puconci.

Kdor pridobi našemu listu na leto le enega novega naročnika, je že veliki storil za kmetijski pokret.

Od danes naprej pride v prodajo sledeče:

Beli šifon, 80 cm	meter à Din 6—
Beli šifon, najbolje kvalitete, 80 cm	meter à Din 10—
Platno za rjuhe, 150 cm	meter à Din 19—
Tiskani poplin	meter à Din 10—
Etamij v modnih barvah	meter à Din 12—
Damast gradl za žimnice, 120 cm	meter à Din 23—
Umetna svila, najboljše vrste, v modnih barvah	meter à Din 17—
Češki štofi za moške obleke	meter à Din 50— do 90—
Ženske in moške nogavice, žepni robci i. t. d., vse po izredno nizkih cenah! Ostanki še veliko ceneje!	

Družba COMMERCE, Tavčavjeva ul. 2, k. nadstr.
Pošiljamo tudi po poštne povzetju. Pridite in prepričajte se!

KRALJEVINA

JUGOSLAVIJA

Mednarodno stabilizacijsko 7% posojilo

v zlatu iz leta 1931 v nominalnem znesku:

Francoskih frankov 1.025.000.000 = dolarjev Zedinj. amer. držav 40.158.525.225 = funtov šterlingov 8.251.958-13-8, 4 = švicarskih frankov 208.126.307-40 = holandskih forintov 99.907.324-41 = švedskih kron 149.850.827.225 = čehoslov. kron 1.355.400.396-25 = belg 288.817.269-65 = zlatih stabiliziranih dinarjev 2.280.141.510.

To mednarodno posojilo je izdano na podlagi določil zakona z dne 14. maja 1931. v cilju izvršitve programa denarne stabilizacije in ekonomskega razvoja Kraljevine, sprejetega od kraljevske Jugoslovanske vlade ob sodelovanju Narodne banke Kraljevine Jugoslavije.

EMISIJO TEGA POSOJILA IZVRŠIJO:

v Franciji: Banque de l'Union Parisienne iz Pariza;
v Čehoslovaški: Živnostenska Banka iz Prage;
v Švedski: Aktiebolaget Kreuger & Toll iz Stockholma;
v Švici: Société de Banque Suisse iz Bazela in Crédit Suisse iz Züricha;

v Holandiji: MM. Mendelssohn & Co., Amsterdam in Neederlandische Handel-Maatschappij N. V. iz Amsterdama;

v Jugoslaviji: Državna Hipotekarna Banka, Beograd.

Emisija v Jugoslaviji ima 50.000 obveznic v nominalnem znesku fr. frankov 50.000.000. Ali 111.226.400 stabiliziranih dinarjev po vpisni ceni

87-50%

odnosno 875 francoskih frankov ali 1.946-50 dinarjev po obveznici z obrestmi od 1. junija 1931., plačljivih pri vpisu.

V kraljevini Jugoslaviji vršijo vpisovanje:

DRŽAVNA HIPOTEKARNA BANKA in vse njene podružnice; NARODNA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE in vse njene podružnice; POŠTNA HRANILNICA in vse njene podružnice; PRIVILEGOVANA AGRARNA BANKA v Beogradu in sledeči denarni zavodi:

v Beogradu:

Beogradska Zadruga
 Beogradska Trgovačka Banka
 Vračarska Zadruga
 Generalna Banka za Trgovino in Industrijo
 Zanatska Banka
 Izvozna Banka
 Jadransko-Podunavska Banka
 Činovnička Banka

v Leskovcu:

Leskovačka Centralna Banka

v Novem Sadu:

Trgovačka i Obrtna Banka
 Gradska Štedionica

v Sarajevu:

Banka Gajret
 Gradska Štedionica
 Zemaljska Banka
 Srpska Centralna Privredna Banka

v Subotici:

Opšta Kreditna Banka
 Opšta Privredna Banka
 in vse podružnice označenih bank

v Zagrebu:

Prva Hrvatska Štedionica
 Gradska Štedionica
 Jugoslovenska Banka
 Jugoslovenska Udružena Banka
 Srpska Banka
 Hrvatska Kreditna banka

v Dubrovniku:

Dubrovačka Trgovačka Banka

v Ljubljani:

Zadružna Gospodarska Banka
 Hranilnica Dravske banovine
 Kreditni Zavod za Trgovino in Industrijo
 Ljubljanska Kreditna Banka
 Mestna hranilnica

v Splitu:

Bračko-Amerikanska Banka
 Gospodarska Štedionica
 Prva Pučka Dalmatinska Banka

v Celju:

Celjska posojilnica

Vpis se obavlja od 18. maja 1931. do zaključno 6. junija 1931.

Državna Hipotekarna banka si rezervira pravico zaključiti vpis po potrebi tudi prej.

POGOJI EMISIJE:

Posojilo bo izdano v obveznicah na donosilec v nominalni vrednosti po 1.000—, 5.000—, 10.000— in 25.000— francoskih frankov. Obveznice tranš, izdanih v raznih državah, bodo v vsem enake. Vse obveznice bodo istega tipa in uživajo iste pravice in prerogative brez ozira na mesto njihovega vpisa, narodnosti in osebo vpisnika.

Obresti 7% se bodo plačale donosilecu v šestmesečnih enakih kuponih, 1. junija in 1. decembra vsakega leta. Prvi kupon zapade dne 1. decembra 1931. Izplačilo dospelih kuponov se bo vršilo po želji imetnikov v mestih emisije v odnosnem nacionalnem denarju.

Vse obveznice bodo amortizirane v toku 40 let, počenši od 1. junija 1932., bilo v polnem nominalnem znesku potom letnih žrebanj, bilo potom odkupa na borzi, v koliko bi bil kurs obveznic izpod paritete, oziraje se pri tem na vrednost tekočega kupona. Jugoslovenska vlada ima počenši od 1. junija 1936. pravico, da odkupi po nominalnem znesku bilo vse obveznice, bilo en del, kakor tudi da vrši izredne amortizacije potom odkupa na borzi. Objavljanje števil izžrebanih obveznic se bo vršilo preko »Službenih novin«. Amortizirane obveznice se bodo izplačale po želji imetnikov v mestih emisije v odnosnem nacionalnem denarju.

Plačilo kuponov in izplačilo obveznic se bo vršilo v Kraljevini Jugoslaviji brez odtegotovanja za kake državne ali samoupravne davščine, takse in davke, tako sedanjih kakor tudi bodočih.

Kot garancija za to posojilo bodo služili celokupni čisti dohodki Uprave Državnih Monopolov s pravico prvenstva za ona posojila, ki so bila prej izdana.

Kuponi, ki ne bi bili predloženi v izplačilo v teku petih let, računajoč od dneva njihovega roka, zastarajo v korist državne blagajne. Za amortizirane obveznice je rok zastarelosti 30 let, računajoč od dneva roka do njihovega izplačila.

Natančnejša obvestila in prospekte glede tega posojila dajejo vse banke, ki jim je poverjeno vpisovanje.

Državna hipotekarna banka.

Zanatska banka kraljevine Jugoslavije a. d.

Telefon 30-20

Račun poštne hranilnice št. 14.003

podružnica Ljubljana

Dunajska cesta 31

(hiša Zidarjevih ded.)

Centrala: Beograd

Glavna podružnica: Zagreb

Podružnica Sarajevo

Daje kredite obrtnikom, obrtnim kreditnim zadrugam in lombardira državne vrednostne papirje. Sprejema hranilne vloge z in brez odpovedi. Otvorja tekoče in žiro račune. Izdaja kavcije in garancijska pisma. Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikov in obrtnih kreditnih zadrug. — Izvršuje vse ostale bančne posle.

Janko Češnik

Ljubljana

Lingarjeva - Stritarjeva ulica.

POZOR!

Pred nakupom svojih potrebščin za pomlad in poletje, za ženske in moške obleke oglejte si mojo lepo zalogo najnovejšega blaga kakor: blaga za ženske obleke in plašče (montelne), perilne svile, žameta, delena in drugega. Za moške obleke: modno sukno (štof), ševiot od 60 Din naprej, modni kumgarn, ševiot za modno in športne obleke od 100 Din naprej. Največja izbira svilnatih, volnenih šerp in rut.

Samo češko in angleško blago!

Poštenost mojega podjetja je znana.

Oblastveno koncesionirana
šoferska šola
GOJKO PIPENBACHER
Ljubljana, Gosposvet-
ska cesta št. 12
Zahtevajte informacije

2.500 dinarjev

zaslužite najmanj mesečno, če obiskujete v Vašem okolišju ljudij
Tovarna Vega, Ljubljana, poštni predal 307. Priložite znamko za odgovor!

Laneno olje in vse v stroko spadajoče blago kupite dobro, solidno in po zmernih cenah pri
Firnež
Emajlne in ostale lake
Oljnate barve
Lanene tropine

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5

— Velika zaloga —
SUKNENEGA BLAGA
za moške in ženske obleke. Lepa izbira svilnatih rut in šerp. Krojači in šivilje, pišite po vzorci!

Priznано najboljši

Trboveljski Portland-cement

vedno v zalogi pri

»Ekonom«, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7

EKONOM

OSREDNJA
GOSPODARSKA ZADRUGA
V LJUBLJANI

Kolodvorska ulica 7

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo bananaško in domačo moko, krmila, špecerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete. Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland-cementa.

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
in kovaški premog

Vam nudi

Družba „ILIRIJA“ - Ljubljana
Dunajska cesta 46. Telefon 28-26

Gorenjci!

Vseh vrst umetna gnojila, semena in druge predmete dobite po najugodnejših cenah pri

A. Jeglič

Lesce pri Bledu

ZALOGA: stavbnega materijala, trboveljskega cementa, zidne in strešne opeke

Kose

in srpe

znamke „Čudo“, „Blisk“ in naravnosive z garancijo,

izdelane iz najfinejšega švedskega jekla v

staroznanih tovarnah kos **K. Globočnik v Trziču**

ZALOGA pri EKONOM, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena leta 1898

v Kandiji v lastni hiši

- Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obrestuje najugodneje, nudi popolno varnost, izplačuje točno - Rentni davek plačuje sama iz svojega

Kako jo ženin pridno obiskuje,
kako nevesto svojo občuduje!
Ljubezen ga k radosti opominja:
To bo prekrasna mlada gospodinja!

Pri pranju ona šali se igraje,
razlaga ljubčku svojemu smehljuje:
»Ves trud mi milo Zlatorog prihrani —
živel boš srečno ti ob moji strani!«

Oj zlata Zlatica — glas gre okrog:
nad vse je terpentinsko milo Zlatorog.

(Nadaljevanje sledi.)

Zlatorog

ŠIVALNI STROJI

„GRITZNER“
„ADLER“
in kolesa,
najboljši material.
precizna konstrukcija, krasna
oprema ter najnižja cena
SO SAMO PRI

Večletna garancija!
Ponk v vezenju brezplačen!

Jos. Petelinc, Ljubljana
ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem
hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„Jugrad“

Jugoslovska gradbena in kreditna zadruga
r. z. o. z. v Ljubljani, Kolodvorska ul. 35/I.

Krajevno zastopstvo: Maribor, Aleksandrova 48

Pravila proti plačilu Din 5.— v znakah. Za odgovor
prosimo znakmo. / Uradne ure od 8—12 in od 14—18.

RADIOBALZAMIKA
ZANESLJIVO
SREDSTVO
PROTI REVMAZIMU,
PREHLADU in ISHIJASU.
LABORATORIJ D. RAHLEJEVA SARAJEVSKA 84
DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH PO CENI DIN 75

Zahvala.

Čutim se dolžnega zahvaliti se
zadrugi „Jugrad“ v Ljubljani za
hitro in korektno dodelitev brez-
obrestnega posojila za prevzem ob-
restne hipoteke in zato zadrugo vsem
najtopleje priporočam.

Goliše, dne 15. maja 1931.

Valentin Iskra.

Vabilo

na

REDNI OBČNI ZBOR

Kmečke

hranilnice in posojilnice

reg. zadr. z neom. zavezo

na

Igu,

ki bo dne 7. junija 1931 ob 14.30 (pol 3.
pop.) v hranilničnih prostorih na Igu 32.

Dnevni red:

- 1.) Poročilo načelstva in nadzorstva.
- 2.) Odobritev računskega zaključka za leto 1930.
- 3.) Volitev nadzorstva.
- 4.) Slučajnosti.

Ako bi ob določenih urah ne bil ta občni
zbor sklepčen, se vrši pol ure pozneje brez
ozira na zastopane deleže in navzoče za-
družnike drugi občni zbor, v istih prostorih
in z istim dnevnim redom.

Načelstvo.

**»Khaki
Campbell«**

sveža račja jajca za
nasad od zajamčeno
iz Holandskega impor-
tiranih rac po 3 Din
kos, se morejo dobiti
v vsaki množini. Po-
sedujem 250 samice in
60 samcev. Jajca raz-
pošiljam v nalašč za to
patentiranih zabojčkah
proti doplačilu. Zaboj-
čki so za 25, 50 in 100
jajc. Te račice se lahko
tudi kesno na jesen
izvale.

Ekonomija Löbl
Stari Sivac, Bačka

Dajem

pravni pouk

v vseh cerkvenopravnih in cerkvenosodnih
zadevah ter nudim
odvetniško pomoč pri
cerkvenih oblastvih.
Pišite na upravništvo
Kmetškega lista pod
šifro „Dr. Jurij Samec“.

ZASTOPNIKE

za prodajo šivalnih
strojev, separatorjev,
koles, gramofonov,
elektrotehničnih pred-
metov i. t. d. pod zelo
ugodnimi pogoji
s p r e j m e m o.
„CENTRA“ trgovina
šivalnih strojev i. t. d.
Ljubljana,
Poštni predal 248.

Prva jugosl. razpošiljalna

svetovnoznanih
srebrnojeklenih **KOS**

z znamkami: „Narodna kosa“, „Magneta“ in „Dvojni orel z mečem“

Z garancijo jih razpošilja na vse kraje po
najnižjih dnevnih cenah v vseh dolžinah

V. PILIH V ŽALCU, Dravska banovina

Kose so ročno delo iz najfinejšega jekla, lahke, na lus tanko izdelane, najlepše izve-
dene in v vseh legah uporabne

Za vsako „Narodno koso“ in „Magneta“ se jamči. Ako katera kosa ne reže in se
vrne franko, se po trikratnem klepanju zamenja z novo. Velika izbira in zaloga
srpov, klepajev, kosirjev in vodirjev, lesenih in kositrnih. Brusilni kamni, pristni
bergomaški, francoski, tirolski, rogaški, naravni turški in Karborundum.

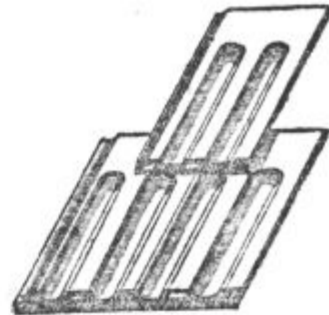
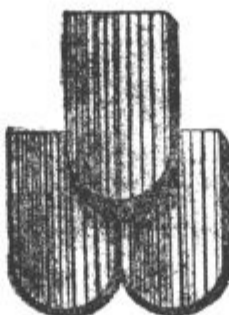
Zahtevajte cenik!

**Opeko in
strešnike**

vseh vrst, za zidavo hiš, iz
znanih karlovskega opekarn

„ILOVAC“

dobavlja franko vsaka postaja
po konkurenčnih cenah samo

GENERALNO ZASTOPSTVO ZA DRAVSKO BANOVINO
»EKONOM«, LJUBLJANA Kolodvorska
ulica šte. 7

KMETOVALCI!

89.-

Vrsta 2842-05

Omogočite svoji deci, da se ji nožice normalno razvijajo. Kupite ji udobne in lahke čevljičke široke oblike.

Cenimo Vašo delavnost in varčnost!

Znano nam je, da poleg svojega velikega truda, ki ga imate, dobite razmeroma malo za svoje pridelke. Gotovo porabite ves svoj zaslužek za svoje dnevne potrebe in si ne morete ničesar prihraniti! Zato si prizadevamo, da Vam olajšamo Vaše težave. Cena naši obuteltji je tako nizka, da morete prihraniti del svojega zaslužka za druge potrebščine tudi tedaj, ako kupite pri nas več parov čevljev. Nudimo Vam za Vaš posel dobro in udobno obuvalo za najnižjo ceno.

Veselilo nas bo, ako nas boste izvolili obiskati!

Rata

149.-

Vrsta 3945-03

Zenski čevlji za vsako priliko. Izdelani iz prvovrstnega boksa, široke, udobne forme, zelo poceni.

89.-

Vrsta 3762-22

Trpežni čevlji iz močne kravi-kože. Podplat kovan. Ti čevlji - za živahne dečke.

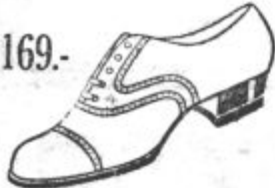
169.-

Vrsta 1945-11

Zenski čevlji iz boksa z nizkim podpetnikom, primerni za vsak dan in za praznike, zlasti za popoldanske izprehode.

169.-

Vrsta 3635-18

Nizki čevlji na zadrge so še vedno priljubljeni, zlasti radi svoje udobne forme in lepe oblike.

199.-

Vrsta 2975-22

Na kmetih brez teh čevljev ne morete biti. Izdelani so iz mehkega boksa, z udobno nizko peto.

169.-

Vrsta 3767-22

Široka oblika tega čevlja zagotovi udobnost tudi ob največjem štrapaču. Ortopedski izševroja za isto ceno.

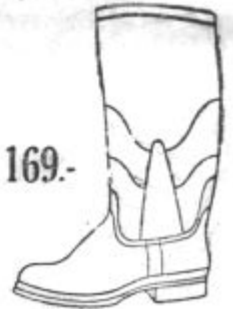
169.-

Vrsta 3967-22

Moški čevlji iz la boksa za štrapač, s kovanim podplatom. Trpežni in udobni, ne žulijo ne noge ne žepa.

169.-

Vrsta 9897-76

Skornji iz gumija, določeni za delo v vodi in na mokrem terenu.

Kako pridelati mnogo dobrega blaga?

Vzemimo na pomoč ona tehnična sredstva, ki povzročajo večje in boljše pridelke, obenem pa zmanjšajo pridelovalne stroške. Eno teh sredstev je:

Apneni dušik, ki vsebuje 16-20% dušika in do 70% apna, to je skupno 80-90% rastlinske hrane. Apneni dušik vpliva blagodejno na vse posevke. Travniki dajo bujno in dobro seno. Na njivah, vinogradih in sadonosnikih povzroči apneni dušik večji pridelok tako kakovostno kakor količinsko.

Nitrofoskal-Ruše pa vsebuje vso potrebno rastlinsko hrano: dušik, fosforno kislino, kalij in apno. Vsled tega nadomestuje vsa ostala enostranska umetna gnojila in je prikladno za vse posevke in vsako zemljo.

Apneni dušik in Nitrofoskal-Ruše se lahko naroči pri „EKONOM-u“, Ljubljana, Kolodvorska ul. 7, ali pa pri:

Tvornici za dušik d. d., Ruše pri Mariboru

ki raziskuje tudi zemljo in daje navodila za umno uporabo umetnih gnojil.

Modni kangarni
športni ševstvi
za fine obleke
Velika izbira! Ugodne cene!
R. MIKLAVC
"Pri Škofi" - Ljubljana

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetijski hranilni in posojilni dom

Račun pošt. hranilnice št. 14.257

registr. zadruga z neomejeno zavezo

Bezojavni: „KMETSKI DOM“

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

Telefon števil. 2847

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 5 1/2% brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7% brez odbitka davka na rente

Stanje vlog nad 30.000.000 dinarjev

Rezerve nad 700.000 dinarjev

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. - POSOJILA daje proti poročtvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8-12%, in od 3-4%, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8-12%,

Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 3

